

laur laur laur laus laus laut layb lede leer lege lehm lehm lehn
leid leis lejr lemc lemm lemv lend lens leo lerc lerc lers less
leth leth levi levi levi lew1 ley lich lich lieb ligb liis liss
lilj lill lill lill lina lind lind lind lind lind lind lind
lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind
lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind lind
lind lind link linn lint lipp lise list litt ljun ljun lloy llra
lodd loha lohs lold lomh long lore lore lore lore lore lore
lotz lous love ludw ludv ludv ludv luki lund lund lund lund lund
lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund
lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund lund
lybb lyde lydo lykk lykk lykk lyma lyma lung lyng lyng lyng lyng
lyng lyng lysb lysh lysh lyst lyth lytt lytz lænk læss løfb løga
løjt mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads
mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads
mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads
mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads mads
maha maib mais makk mali mall malm malm malm malm malt mand mang
mann mans marc marc marc marc mard mare mari mark mark mark maro
mars mart mart marx mata math math math math math math math
math mats matt matt matz maur maxv maza madi madi mehd meid meie
meil mein meis meje mejn melb melc melc melc meld mell mels menf
ment merk merr mess mest meth metz meye meye meye meye meye meye
meyer meyl mich mich mich mich mick midt mik mikk mikk mikk mikk
mikk mikk mikk mikk mikk mikk mikk mikk mikk miko mith mill milv

PROGRAMARTIKLER har der ikke været i Digte for en daler.

Tingene har stået alene.

Deriblandt ting som nogen kunne læse som programmer. Med delvis men aldrig ubetinget ret.

Kun var der i nummer et en advarsel mod at læse det hele som konkretisme. –

Forskningen i sproget går for os mange veje.

Det kan være sproghandlinger som ikke bygger på noget virkelighedspostulat eller på nogen metafysik men er og bliver principielle tekster – ofte kaldet konkrete.

Det kan være en søgen mod ikke-symboliserbare eller lidet symboliserede og måske netop derfor mere virkelige sprogforløb.

Det kan være rent faglig forskning – som der endnu ikke har været noget af.

Vi har ikke følt os forpligtet til at forsvare nogle tekster. For eks. stod Paulines brev (nr. 1) alene som det virkelighedsaftryk det er. I denne sammenhæng indbydes man til at læse det som digt – og til at opleve hvor meget rigtigere et virkelighedsaftryk er i dette tilfælde end en æstetisk bevidst tekst.

Også notationerne af det sagte i Henning Carlsens film »Familiebilleder«¹ placeres i dette tidsskrift med mening. Den skriftlige form er sekundær og afspejler ikke alt i de primært talte og sette repliker – måske er den tilpasset normal skriftlig fremstilling mere end det var nødvendigt for at gøre teksterne egnede til læsning i almindeligt tempo.

Den der har set filmen læser nok teksten på sin måde. Han kan binde det til erindrede tonefald, ansigter, visualiteter. Men springer det ikke ud i hele situationer også for den der ikke har set filmen? Jeg tror det.

ULRIK:

En familie består af far, mor og børn, og det er simpelthen en . . . en enhed eller en helhed indenfor samfundet. Samfundet er bygget op af en hel masse familier. Det er i og for sig samfundets ryggrad, kan man godt sige.

FRU BIRTE SØRENSEN:

Ja, for det første har det altid været mit store ønske at få nogle børn, og for at få nogle børn skal man jo også have en mand, og når man så møder en mand, at man synes at man slet ikke kan være foruden, ja . . . er det jo faktisk . . . så er det jo forklaringen, ikke.

FRU KAREN LARSEN:

Men hvorfor man gifter sig, ja det er vel i mange tilfælde, fordi de skal have et barn, ja det tror jeg da nok er de fleste tilfælde.

ANNEMARI:

Fordi det er sådan nedarvet tradition – eller sådan et eller andet, at det skal være i sådan små grupper, og så er det meget praktisk, at ikke alle mennesker strømmer rundt mellem hinanden, men at man ligesom har sådan nogle små samfund, som de kan leve i, sådan at der ikke er nogen, der bliver helt glemt eller gemt bort eller sådan.

KNUD HVIDT:

Det må vel være den første betingelse, at man har fundet den rigtige partner i ægteskabet . . . man nogenlunde har fundet melodien sammen.

FRU KAREN LARSEN:

Det gør man vel bl. a. også, fordi man er forelsket i hinanden . . . så findes der vel ikke noget andet end at gifte sig.

ULRIK:

Når man nu efterhånden har passeret de 40, så kan man vel nok sige, at man er kommet over den alder, hvor man egentlig tænker på at stifte familie. Men når man som jeg dyrker meget musik og spiller klaver . . . bevirker at man i og for sig har noget, som udfylder ens tilværelse.

FRU HARRIET CLAUSEN:

Man får jo et tilhørsforhold, som er ret uforklarligt; ja, først er man jo simpelthen forelsket, og så går det jo heldigvis over til, at man elsker. Det er noget meget, meget dybere end bare det at være forelsket.

ERLING JACOBSEN:

Ja, altså min interesse for vask og stryging, det er jo netop kommet, fordi at vi jo var en ung familie, min kone og jeg, da vi blev gift var det jo svære tider, og forudsætningen for at klare sig var faktisk, at vi kunne hjælpe hinanden. Jeg var jo snedkersvend dengang, og det var knagemig ikke let, for vi var jo forholdsvis nygifte, det skal vi jo stadigvæk huske på, og så fik vi jo vores eget vaskeri, og det har jo bevirket, at min kone og jeg i alle tilfælde i 17–18 år har arbejdet fuldkommen sammen. I den tid, vi har haft drengen . . . vi har været sammen om at opdrage ham. Vi har haft det så-

dan jævnt godt sammen her på vaskeriet. Men der kan ikke undgå at blive nogle forskellige meninger om tingene, det gør jo let, at man i forretningen om ikke skændes så diskuterer ting, som man endnu ikke er kommet over, når man kommer hjem. Så kniber det lidt med måske at få aftenen til at gå i hygge og i fred.

ANNEMARI:

Jeg ved ikke . . . familier kan være noget meget uheldigt noget, og det kan også være noget . . . noget vanvittig rart og hyggeligt noget, og det er sådan lidt tilfældigt, hvilken familie man kommer ind i, om man . . .

PETER:

Det kan ikke lade sig gøre at diskutere, det skal man holde sig helt væk fra. Det kan slet ikke betale sig. Nej, det ved jeg ikke . . . min far han mener altså, at han har ret altid. Det skal man ikke gøre, bare lade være med det. Det er lidt irriterende, hvis man ved, eller nogenlunde ved, at man har ret, så . . . Det værner man sig til, så går det. Så diskuterer man med andre mennesker, der er mere fornuftige i det.

FREDDY:

Der bli'r sgu da næsten ikke engang sagt goddag mand, det er sådan lidt surmul, ikke . . . det er ikke det her goddava Freddy . . . eller sådan noget lignende. Nej, der er ikke noget . . . det er fra begge sider a' . . . jeg ved sgu ikke, hvad der er i vejen. Man får ikke . . . når man skal af sted om morgenen, ikke . . .

står op der kl. 6, ikke . . . nej kvart i 6 bliver den, ikke . . . der er ikke kaffe eller noget.

FRU BIRTE SØRENSEN:

Ja, dertil kan jeg bemærke, at når nu uret ringer, så står min mand op. Han er mere frisk om morgenen, end jeg er, og så er han også så hyggelig, at han går ned og køber frisk brød, og lige forinden da har han kaldt på mig, og så gør jeg mig i stand, for at se sådan nogen hottentotter rundt om bordet, det er der jo ikke noget ved, det har vi altså aldrig brugt, aldrig. Ja, så hygger vi os faktisk rigtig sammen der en halv times tid – så er der alligevel god tid til børnene, for dette forjagede med, at hver sluger sin kop og ud af døren, det er en dårlig start, ikke? Den her rolige rare start, og man sådan sidder sammen . . .

FRU HARRIET CLAUSEN:

Jeg tror, at det er meget, meget vigtigt, at moderen er der, når børnene skal i skole. Det lyder måske af ingenting, men det at man siger farvel til dem, og at man modtager dem, når de kommer fra skole . . . De fleste børn får vel sådan et lille traktement, når de kommer hjem . . . men alene det, at de ligesom føler sig velkomne og ventede . . . jeg tror, at det er godt. Og sommetider har de noget, de må af med – det kan være noget ondt, de har oplevet, eller noget godt – men de skal ligesom af med det. Så kan der godt gå 8 dage, hvor de ligesom slet ikke har noget, men bare man er her . . .

FRU KAREN LARSEN:

Jeg tror egentlig, man bli'r lidt sløv af at . . . bare hverdagen går . . . den ene dag går som den anden. Jeg tror godt man kunne . . . man kunne godt ønske i alle tilfælde at være beskæftiget . . . derfor har jeg også søgt et job, fordi jeg simpelthen . . . jeg måtte ud mellem mennesker, man kan ikke gå herhjemme. Jeg har gået hjemme i et helt år, ellers har jeg været inde i forretningen derinde, ikke, men jeg er ikke tilfreds med at gå herhjemme. Man går og bliver utilfreds med sig selv, og man når egentlig ikke spor mere, end hvis man havde et halvdagsjob, det gør man ikke . . . det synes jeg at man gør . . . det er muligt, at andre kan nå en hel masse og kan få en masse ud af deres fritid, men jeg er ikke den type, og så kan man selvfølgelig søge nogle . . . man kan sige, at man kan søge nogle kontakter udenfor . . . ja man kan gå i en husmoderforening, men jeg gider ikke gå i en husmoderforening, for jeg gider ikke og sidde og høre på, at de har vasket så og så mange bleer, og de har så og så mange små børn - det er ikke det, man vil ud for at høre.

FRU BIRTE SØRENSEN:

Der er så stor forskel, for nogle holder jo af kun at gå hjemme, og nogle holder slet ikke af det hjemme, de vil hellere have en hushjælp og så være ude om dagen; de synes, de oplever mere ved det. Jeg kan slet ikke forstå dem, der har tid til at have et virkeligt, rigtigt arbejde ved siden af deres børn og mand og

hjem, når man skal være det hele selv, sørge for at det hele glider så hyggeligt som muligt, for der er jo tider, hvor man føler, at de hiver og slider i én fra alle sider, men så sænker jeg så tit på, at der kommer jo også en dag, hvor der ikke er nogen, der hiver og slider i dig, og det kan være, at den bliver mere bitter, men så må man jo finde en anden løsning, så må man have sådan et halvdagsjob.

KNUD HVIDT:

Ja, det er jo det med udearbejde . . . Der var en tid - lige da vi blev gift - hvor vi havde fået Søren . . . der var det fristende, i alle tilfælde for mig . . . vi ville jo gerne . . . vores venner havde bil og sommerhus, og vi ville jo også gerne have det, men . . . Vi fik da også Søren sat ind i en børnehave, med tanke om, at i hvert fald min kone skulle have en halvdagsplads, for at vi kunne lette det økonomiske tryk lidt, for det trængte vi til.

ANNEMARI:

Altså, det giver en lillebitte smule mere arbejde til hver og en masse mere arbejde til min mor, fordi vi ikke er særlig godt organiseret som sådan et hjælpehold til at vaske op og sådan noget, men min mor kan godt lide det, fordi hun kan godt lide at være sygeplejerske og sådan noget, og så giver det en masse flere penge, det er selvfølgelig også mægtig godt.

FREDDY:

Det er om penge . . . Det ved jeg ikke . . . de kan sgu ikke få dem til at slå

til, selvom de har . . ja, hvor meget har de om ugen mand! Min far han tjener 425 og min mor hun tjener 200 kr. – eller sådan noget lignende, ikke! Det er 625 om måneden – nej, om ugen, ikke! Det skulle sgu da være nok til det forskellige.

KNUD HVIDT:

Jeg mener ikke, at et rigt hjem er et godt hjem, og et fattigt hjem er et dårligt hjem, men jeg mener, at når bare man er kommet over den grænse, hvor man kan få til det nødvendige, så skulle betingelserne være til stede for et godt hjem.

ULRIK:

Der kommer så mange forskellige ting . . man skal tjene penge hver dag, og man skal have en nogenlunde solid og konstant indtægt; der skal betales skat, og der skal betales husleje, og der kommer forsikringer af forskellig art, og det synes jeg ikke rigtig, at jeg kan affinde mig med. Jeg vil helst være fri og uafhængig. Jeg bryder mig ikke om sådan at være meget bundet og være pisket til, at man skal på arbejde hver evige eneste dag. Hvis det er sådan, at man af en eller anden grund pludselig synes: Nu gider jeg ikke gå på arbejde i dag – nå ja, så ringer man ind og sender afbud eller sender en sygemelding, hvis man ikke føler sig godt tilpas. Det kan man tillade sig, når man kun er sig selv, det ville man ikke kunne, hvis man var gift.

LARS MØLLER:

Men jeg vil skyde på, at ihvertfald 80 % af Danmarks befolkning de keder sig ihjel ved at gå på arbejde. Man kan også lave så mange ting, så man i sin fritid kan tjene en lille smule penge uden om skattevæsenet, og kan man snøre dem, så synes jeg faeme det er godt.

FRU HARRIET CLAUSEN:

En familie som vores er socialt helgarde-ret, når både mand og kone har en ordentlig uddannelse, og man sørger for, at børnene får en fornuftig skolegang. Jeg mener ikke absolut, at vores børn skal have den højeste skolegang, og jeg mener ikke absolut, de skal være akademikere.

FRU KAREN LARSEN:

Ja, hvad venter man? Man venter, at de skal naturligvis få det godt, få en god uddannelse. Man skal vist ikke sætte for store . . . altså spænde forventningerne for højt, man kan jo let blive skuffet, og så må de jo hjælpe sig selv, det har vi andre gjort.

PETER:

Og så skal man . . . Det er ligesom at man ikke rigtig . . . Ens far han synes at . . nu gør han alting så godt, så han kan ikke rigtig forstå, at man ikke kan gøre det lige så godt. Så . . jeg ved ikke . . det er ligesom om, så kan man ikke. Han har ikke sådan nogen rigtig tillid . . hvad skal man sige . . jeg vil ikke sige tillid. Han synes, at man er sådan en idiot på mange punkter, de

fleste faktisk, og så er det ligesom om . . . nu kører jeg til eksamen her, så . . . jeg ved ikke, nu kommer jeg højst sandsynligt ikke i gymnasiet, så fik jeg også stukket det i næsen, at nu kunne jeg ikke komme i gymnasiet, så måtte jeg jo se at finde på noget andet så . . . men jeg ved ikke, det kan jo godt være, at jeg kommer i gymnasiet, det vil jeg håbe, nu det er bestemt, at jeg ikke skal i gymnasiet, så vil det ligesom blive en fjer i hatten, hvis jeg kan komme det alligevel, så . . .

FRU BIRTE SØRENSEN:

Nej, jamen ok, her, ok jamen altså i den retning der, der vil jeg sige, de arbejder noget så storartet sammen, gennemkritiserer hinanden, det er ikke nær godt . . . nej, så skal du se her, og sådan noget, det er . . . det er absolut som kammerater, ja men altså, det glider, og det går som det skal, ikke, for vi har aldrig haft sådan nogle store problemer, men derfor kan det godt være noget, der sådan tårner sig op.

FRU KAREN LARSEN:

Det er en atomtid, det er ikke den trygge barndom, som vi havde, det synes jeg ikke det er, det er anderledes i dag, og jeg tror, at det egentlig er sværere at være ung, jeg tror egentlig, at det er meget sværere, for der kræves også mere af dem, der kræves meget mere af dem end der gjorde for 25 år siden.

ULRIK:

Jeg kan som sagt vældig godt lide børn, men . . . og jeg tror i og for sig også,

at jeg har børnetække, men altså, et er at kunne lide børn, et andet er hvis man selv skulle sørge for dem og opdrage dem, det er noget helt, helt andet, det er jeg jo godt klar over. Jeg kan godt se, at man får nogle afsavn på forskellig vis, derved at man ikke er gift, og selvfølgelig føler man sig også . . . har jeg også i perioder følt mig meget ensom, det skal slet ikke være nogen hemmelighed.

FREDDY:

Piger, uh mand, ja, det er det store problem, ikke? – nej, det går meget godt, jeg kommer ikke sammen med nogen lige i øjeblikket. Eller . . . sådan løst, ikke . . . hvad man kan finde, når man kommer de forskellige steder . . . altså hende, der var her i dag, hende har jeg kommet sammen med i et . . . over et år, men det gider jeg heller ikke, det er for tidligt at binde sig, de vil jo gerne ringforloves sådan nogle. Ellers finder man nogle, når man er i byen, på Bakken, ikke – Valhalla, Figaro og sådan noget, så finder man ud af lidt der, man går ud og danser med nogen, man kan hurtigt få fat i nogen.

ERLING JACOBSEN:

Bl. a. så havde hun jo eget værelse, og det skete jo ret ofte, at John med sine 19 år, på trods af mine ønsker, blev væk om natten, og . . . ja, det var søreme slet ikke angst for, at der skulle ske ham noget eller ske hende noget eller så, for det havde jo ingen betydning, de unge de ved jo udmærket godt, hvad de foretager

dem, de ved det så godt, så da jeg forøvrigt, da John skulle op til realeksamen, da havde han . . . repeterede han noget om anatomi, og da erindrede jeg pludselig . . . så syntes jeg, at jeg skulle gribe lejligheden til at fortælle ham lige netop det sidste om beplantningen menneskene imellem, jeg tåbe, for han vidste jo meget, meget bedre end mig alt det der om beplantning og befrugtning og alt sådan noget.

FRU HARRIET CLAUSEN:

Vores store dreng han har fået svar på, hvad han har spurgt om, lige fra han begyndte at spørge; han var ikke ret gammel, da han begyndte at spørge. Så har man naturligvis sådan, hvad skal jeg sige, indrettet svarene alt efter hans alder, og til at begynde med havde . . . der synes jeg, at vi havde megen gavn af Sten Hegelers lille bog »Hvordan more«, så oversatte jeg den, om jeg så må sige, til det sprog, som var vores, ikke fordi den ikke er skrevet i et meget letfatteligt sprog, men der er sådan visse ord . . . hver familie har ligesom sit eget lille private sprog, som ingen andre har, ikke! – og det . . . det brugte vi altså.

KNUD HVIDT:

Så snart det er almindelige daglige problemer, vi taler om, så er sproget jo frit nok, men . . . jeg vil jo nok mene, hvis De tænker på, hvordan man får børn og i det hele taget det sexuelle, så ligger det lidt mere stramt herhjemme. Jeg ved ikke, hvordan jeg . . . jeg bedst skal forklare det. Vi har i hvert fald ikke direk-

te fortalt vores børn noget om, hvordan de er kommet til verden, men har henvist dem til bøger, vi har hentet hjem fra biblioteket. Sådan er det foregået. Jeg synes, at det er for groft at skal fortælle små børn ligeud, hvordan det foregår.

ANNEMARI:

Så fortalte hun sådan lidt om, hvordan man . . . man fik et barn og sådan noget; så sagde vi nå, og sådan fire år efter, så kom vi igen og ville have lidt mere at vide, sådan gradvist, og så i skolen får man jo også en forfærdelig bunke at vide.

PETER:

Min mor og jeg snakkede om det. Nu havde man jo hørt noget gennem kammerater og sådan, men det er jo ikke . . . Vi snakkede om, hvad der skulle foregå og foregik. Det der med storke, det tror jeg egentlig aldrig, jeg sådan rigtigt har været klar over, jeg har altid været klar over, at børnene kom på naturlig og forklarlig måde. Det er jo blevet mere aktuelt her med alderen, kommet ind på mere – hvad skal man sige – øh, altså hvordan og hvorledes at man skal forsøge at undgå visse ubehageligheder og sådan noget.

FRU HARRIET CLAUSEN:

Jeg har jo også ladet ham forstå, at der vil jo komme en dag, hvor han vil få kontakt med en ung pige, og har forklaret ham lidt om, hvilke hensyn han bør vise både den unge pige og sig selv.

FRU BIRTE SØRENSEN:

Ja, han er jo begyndt at kigge til dem, han går til dans, og der er et par, der er fikse, han går til tegning, der er også et par, der er fikse, og sådan. Jo, det interesserer ham skam så sådan, det er da meget naturligt, at de unge morer sig sammen, når bare de gør det på en ordentlig måde, og dermed mener jeg, at man vil jo da hjælpe ham på bedste måde, og man vil jo da aldrig nogensinde råde ham til at stikke af fra sådan et ansvar, for når man er voksen nok til at påtage sig det ene, så må man jo også kunne påtage sig det andet, med lidt støtte bagfra, men det ville skuffe mig, det kan jeg godt fortælle Dem, men derfor ved man aldrig, det ved man ikke.

ULRIK:

Så kan man godt komme sammen med en pige et stykke tid – så ved jeg ikke, så synes jeg til sidst man . . . man kender hende, og så slår hun på, at nu . . . hun synes, at man skal giftes, og det . . . det har man ikke lyst til så . . . Jeg har set mange ægteskaber, hvor det hele det er revnet; det kan være på grund af drikkeri, og det kan være på grund af utroskab, enten fra den ene eller fra den anden parts side, vel som regel dog mest fra mandens side, og de har været . . . begge parter har været for umodne, da de indgik ægteskab.

FRU HARRIET CLAUSEN:

Det kan ikke nytte noget, at man hver murer sig inde med problemerne. Hvis

ikke man er indstillet på at tale tingene igennem, men at hver går med sit, ja så bliver man jo så og så mange mennesker i en lejlighed, så bliver man ikke nogen familie, hvis man ikke er fælles om tingene.

ANNEMARI:

Enten at sidde og . . . og drikke the og diskutere, som altså er vores families kæphest, tror jeg nok, eller også sådan når folk kommer ned og viser en noget nyt, de har lavet, eller sådan noget, og ser så glade ud og vil have, at man skal klappe i hænderne og sige, at det er pragtfuldt, det synes jeg er så sødt.

PETER:

Men alligevel så er det sådan en irriterende fornemmelse, at man lige skal have et hak i tuden for det og det.

KNUD HVIDT:

Forudsat, som jeg sagde før, at man har fundet den rigtige, så tror jeg, at børnene binder mest sammen, de små sorger og glæder man har med børnene, plastrerne der skal på sårene, og altså alle de daglige problemer med børn.

ANNEMARI:

Jeg tror, at der fra forældrenes side skal til, at de ikke sådan lægger sig sådan alt for tungt og dominerende hen over sådan nogen børn, altså det tror jeg egentlig er det mest vigtige for, at man kan have det hyggeligt sammen, at der ikke er nogen, der sådan pludselig vil være herre i huset eller sådan noget, men . . .

ERLING JACOBSEN:

Men jazz, moderne jazz, det er mig altså en pine, og det ved min søn sgu udmærket godt, og dem der kommer hos ham, de ved det også udmærket, men alligevel, som min søn selv siger, hjemme hos os har vi demokrati, og derfor skal vi allesammen have noget at have sagt, og han siger altså jazz, moderne jazz, og det bøjer jeg mig for.

FRU KAREN LARSEN:

Fridagene, ja, og weekend'erne, og sommeren den tilbringer vi jo i haven, og der har man jo nok at gøre. For det første med at ordne have og slå græsplæne og desuden at være værtinde for samtlige familiemedlemmer, de kan jo komme op til en . . . ja, de kan jo godt komme en 15-20 stykker på en søndag, og så kan De nok regne ud, hvad man laver den dag. For det første så serverer man mad og kaffe og henter brød hos bageren, og hvad der ellers medfører, og øl hos købmanden, og så når de er gået, så samler man ølkapsler op og papir og ordner have, og det skal da ikke siges om nogen . . . vi er da glade, der kommer nogen, det er vi absolut, der kommer bare for mange.

KNUD HVIDT:

Jeg fisker, når jeg ellers kan komme af sted, men . . .

SPØRGEREN:

Hvad betyder det der »komme af sted«?

KOBBERØD:

Det betyder, at min kone siger: Skal du nu gå igen? – men det bliver nu ikke til så meget, skal vi sige et par gange om måneden, så finder jeg ned i havnen og fisker, men ellers . . . ellers så går fritiden såmænd med læsning og familieliv iøvrigt, og så må jeg jo tilstå, at fjernsynet stjæler en god del af min tid. Jeg læser en . . . eller læste . . . jeg lånte 4 bøger om ugen i gennemsnit, regnede jeg ud for et par år siden, på biblioteket, men efter at jeg har fået fjernsyn i huset, så . . . så er jeg altså kommet ned på under det halve. Det er jeg lidt flov over, men . . .

ANNEMARI:

Ja, vi ser meget fjernsyn, især mine forældre, men det hakker vi også meget på dem for, så får vi en diskussion i gang om det også.

FREDDY:

Det interesserer mig ikke ret meget at gå derhjemme, det, der . . . vil jeg hellere ud. Det hænder en lørdag, hvor jeg ikke har nogen penge, så er jeg hjemme, så ser jeg også kun lige fjernsyn, og så går jeg i seng, der er ikke noget.

PETER:

Det bliver . . . jeg tror ikke . . . det bliver vist ikke nemt så hårdt, som det bliver sagt, eller det gør det givetvis ikke, det er bare mest ord, ikke andet.

Jeg er så glad for mit S-togskort når jeg viser billetkontroløren det synes jeg at jeg sparer ham for besvær og at jeg ligesom hører med jeg passer altid på at holde det tydeligt og har det for det meste parat på forhånd billeddet i det er også meget godt Det er ikke ret tit til at få siddeplads i toget de dage jeg har ondt i maven står jeg og ser så syg ud jeg kan men det nytter ikke To piger diskuterer et eller andet jeg ikke kan høre den ene tyr og flamme hun har nemlig sit hår siddende præcis som hun gerne vil have det er sjovt med kvinder vi kan aldrig abstrahere fra vores krop og så kan man godt melde pas der er noget med nogle finske kvinder som talte i tungter en af dem udtalte til sin interviewer at hun fik besøg af en gylden engel en gang hver måned den fortalte hende hvad hun skulle sige det var når hun havde menstruation. HUSK KAPITALBIBLINDINGSKONTØN det er sådan et fint ord-modertforbinding navlestreng måske – i hvert fald har det en stabiliserende indflydelse Det er hårdt det her træsæde men jeg sidder ned og der er en hel masse andre som står op Inde i byen er der et andet godt ord skjortetærmælængdeforkortning Hvordan skal jeg inddele arbejdet i dag hvis jeg går ud og ryger en cigaret klokken elleve er der ikke ret lang tid til frokost jeg kan også tage en nu jeg kan meget bedre strikke med den i hånden Sommeren tænker jeg på ham jeg kan lide men det er nu mere som med min unge hvis jeg rigtig prøver på at forestille mig dem smutter de men alting er ligesom til dem Spaghetti med løg og tomater og resten fra i går så skal jeg kun til købmanden på vej hjem På stationen går jeg dagud til venstre for det går hurtigere jeg har prøvet det efter mange gange

TAKT
ET
TO

UR
står der bare

blander sig ikke

passer sig selv

er passiv

bliiver passet

påpasselig

till det yderste

taler

spørger ikke

betaler

lyder

forlader tiden

indhenter det tabte

trækker

bliiver trukket

bliiver ikke trukket

trækker ikke

bruger

bliiver brugt

bruger ikke

hvis det ikke bliiver brugt

VÆRK

komplet sæt

sammensat

systematisk

stilerisk

stolarart

næsten fejlsrit

troværdigt

aldrig trivielt

bygget

opbygget

gigantisk

overvældende

vældende

faldet

flad

en dag
og dør alene

brænder hovedet

blind af lidelser foragt

bliiver svimmel klemt

rasler ordløs stikker

lyset sjældent nok

spærret inde fange

TÆNDSTIK

DIGTET
beskrive tingene indfra
betragte dem udefra
udefra skrive sig ind
mens man skriver sig ud
skrive sig beskrivende omkring
både at syne og se
periferi som centrum
centrum som periferi

og, men for eller thi?

op og oppe for oven
ind og inde for inden
ud og ude for uden
ned og nede for neden

Vi gæd underfundigt
da de begravede hesten
Tally-Ho
vores mangearige ven
synes
at noget af os selv
forvandt ved den lejlighed
et kapitel afsuttet
uden den sædvanlige mulighed
for at brodere
så længden også i bredden passende
der var ikke plads til udenomssnak

I EN MINDRE

var digtere
at alle indbyggjerne
var det sådan
her i landet
I en mindre by
smeden digtede hestsko
snedderen digtede støle og borde
slikmutter digtede lakrids
garneren digtede græskar
præsten digtede prædikener
slagteren digtede leverpostej
læreren digtede tavle og pegespind
og alle der arbejdede i fabrikker
og på marker
digtede fabrikker og marker

MÅSKE DIGTE

Med hettighed
diskuterede man
i sprognævnet og i befolkningsen
om man skulle kalde digte for digte
eller om man måske snarere skulle bruge
den traditionelle betegnelse digte
idet der jo også var den mulighed
at man simpelthen kunne anvende
det hævdundne udtryk digte

Med stor ængstelse
lyttede man til den lille
men fast organiserede gruppe af rebeller
der gjorde sig til talsmænd
for den farlige idé
at man i stedet for digte
skulle benytte det nye
at revolutionen skabte ord
digte

Det forekom mange

at debatten var en march på stedet
hvorfor man heller ikke kom til noget
resultat
men besluttede at bibeholde
det oprindelige ord digte.

tomahawker
har længe været yndede objekter
blandt indianere
en overgang var det endog sådan
at man ikke blev anset
for at være rigtig indianer
hvis man ikke havde en tomahawk

Vagn Steens Digte? är ett engagerande försök att göra ordet aktivt, inte bara ge det plusvärde (*Bernt Eklundh i GT*) Jäg tror boka hans må være den beste – og morsomste – innføring vi enå har i emnet popkunst/konkret lyrikk (*Odd Solummoen i Arbeiderbladet*) Selve leserhandlingen blir naturligvis vesentlig, leseren må dikte med, forfatteren er bare fødselsjelpere til å oppdage nye og flere sammenhenger. Begrepet tekst er metafysisk, hevder Steen, men Det kan gi en pekepinn om hvorfor dikteren tar sin egen tekst så uhyrdelig gravalvorlig (*Hakon Rognvold i Frisfrosk*) »Digte?« är alltså en program-

matisk skrift, ett upprorsmanifest mot det faststämte sprøge och för en vidöppen hållning gentemot språkets, och livets, möjligheter ... Digte? ger vad man närmast kan kalla en propedeutisk kurs i ämnet, konkretdikter, eller språkhandlingar, för nybörjare (*Ake Lundqvist i Dagens Nyheter*) Det är det första fylliga försøket med konkret poesi i Danmark. Och det intressanta är bl a att Vagn Steens dikte inrättar sig i en annan tradition än den typografiska (*Leif Nylén i Stockholms-Tidningen*) Det der i vore typografiske ex Bengt Emil Johnson (Vagn Steen så ganske særlig interessant er, at han uhyre bevidst tumler med terastisk nok, upaginerede bogstaver der står stille på noget papir og lugter af tryk-sværte. Ingen grafiker af fag kunne have sagt det bedre. (*Typografihus i ake grafiske fage*) Først og fremmest (og det vil glæde enhver tekstforfatter og reklamemand) er det helt indlysende, at den lærde århusianer har læst reklamer med vægen sans og uhyre flid ... Som reklamemand af fag vil De få uanede muntre timer og masser af inspiration ved at eje denne brochure ... Grundlaget for Vagn Steens helt unikke brochure er naturligvis hans umådelige sprogsans og imitationssevne. Riffbjerg, Panduro, Halldan Rasmussen og de bedagede genier Baggesen, og Søya er de rene sinker i sproglig opfindsomhed sammenlignet med Vagn Steen. (*Ulever Forchhammer i Dansk reklamæ*) Konkretistene er sprogskepitkere. For Vagn Steen, eller hva de nu heter alle sammen, er der ikke længere virkelighedsenkning for ordene. Poetene er blitt trette av ordene efter alt for langt ekteskap og oppsøker andre sprøghus og forbindelser hvor virkeligheten byr på inntimere virkemidler. Kikk bare på forsiden av Deres avis. Hva står der? (*Jan An-*

dreus Nilsen i Morgenbladet, Oslo)

I 1907 opstillede den russiske matematiker Markoff sin teori om tilfældige hændelser knyttet sammen i kæder (Markoff-kæder). Blandt hans første eksperimenter med den var et forsøg på at opstille et skema for den sandsynlige fordeling af vokaler og konsonanter i Eugén Onegin. Senere er denne teori blevet et vigtigt led i informationsteorien, som den er udarbejdet af den amerikanske matematiker Claude Shannon, og det er efter hans anvisninger for Markoff-kædens anvendelse ved sprogfremstillingsteksten her er blevet formet.

I første strofe er der taget hensyn til bogstaver i dansk. I anden strofe er udregningen for den sandsynligste fordeling af faldet gjort betinget af et foregående bogstav (fremgangsmåde: første bogstav findes ved at slå op på en vilkårlig side i en bog og vælge et tilfældigt bogstav; det næste og alle de følgende findes ved at slå op på en ny side, vælge et tilfældigt udgangspunkt og læse derfra, til man finder det foregående bogstav, hvorpå det følgende noteres osv.). I tredje strofe er sandsynligheden betinget af de to foregående, og i fjerde strofe af de tre foregående bogstaver.

Den, der måtte have lyst, kan selv fortsætte digtet.

Oden indeholder ingen subtitlitter. Den har ingen tilværelsesforlokninng at byde på og rummer ingen personlig erkendelse. Dens struktur er fremkommet ved en tilfældighed. Det er sprogets eget digt, som nummende kryber frem af alfabetets masse, hvor denne presses gennem det shannoniske filter.

Forslag til læsemåde: Digtet læses gennem en spalte (fx. mellem to stykker papir), der føres hen over teksten. Spaltens bredde er for første strofes vedkommende et bogstav, for anden strofe to bogstaver osv. Spaltebredden kan naturligvis ændres eksperimentalt.

ALFABET

a indsmiggende
b gravid
c liderlig
d bedrøvet
e rundrygget
f officer
g otte
h strutmave
i malmand
j svaj
k kontorchef
l anvendeligt
m kamel
n trommedar
o helhed
p amning
q pukkel
r koket
s onani
t anker
v påkaldelse
w march
x sammensidd
y betrugning
z depression

LIGE HUN DEN VIDSTEN INTJELSE T
RI DET HENDE HVOR I DEN HAVDE
MENNE OGSA OVERTES SPORT BLEGE
KOMME PROBLEVERNE SA VIDSTE M
ENS HANS KANDER SKULTE MEN I

IV

FRANDET OPT AN STILKER KOLIN D
ENDE SA MENT STILLET DEM BESTO
G PA VOG EN OG SYDDREN VI DER
EJ ALLÆNGEN IN OPS IKKE FYLDE
SA FLØSEL HUN SAVDET AR PLUSKE

III

VERI ST TERE INDE D SÅPSIDERE
HU STYVAME BUNE T SODITINTEDE
RERA T MMOGER PA OGDER SSATI K
AGENE DNE OMAGN N JE UBE OLUDE
GLEDE A SIFOG AMER MSKATOSMER

II

TYTVLGA NARNVVLRDMFEFR EAE R
E VEVDTPMUE NMTF VS FEODMHL ED
EJYJ N VÅR AEDMEDMLEVP MÅ B N
E EIMMKR SRADIT H R RD U VALØ
AGR DNEHNVEJFVAVDOLÅSÆ BGG EE

I

(ODE TIL CLAUDE SHANNON)

DANSK

mayonnaise på flaske
vi var jo enige
BABYTØJ
SLACKS

HAN STJAL

min skønhed

skjuler sig bag min skønhed

den skønhed

som for mig

er livet selv

jamen forhistorien peter

OG JEG

til skokøbspriser

sommerSKO

sko køb

en god forretning

Susanne! skreg

han hæst 3,7

MILLIONER

lever

på lant

tid

må jeg tillade

må jeg hermed

må jeg protestere

jeg er ikke

hvor jeg kan

mig

få

vi har

VENTET

og

VENTET

store Klaus og lille klaus

lone og lotte

græsset

må ikke

betræ-

des

SKY MILLIONER

rent vand

BILLIG KONE

farlige hindbær

UOPSLIDELIG FAR

FORSIDEN
Inderomslag
Side 4-8

Vagn Steen
Vagn Steen
tekster fra Henning
Carlsens film
FAMILIEBILLEDER

DIGTE FOR EN DALER NUMMER TO ledsages af et SÆRTRYK af første ark af katalog til Kunstnernes påskudstilling, Århus. Det er redigeret af Kristen Bjørnkjær og Vagn Steen, og der er tekster af Poul Borum, Margrethe Berg, Johannes L Madsen, Hans-Jørgen Nielsen, Bjarne Sandstrøm, Charlotte Strandgaard, Knud Sørensen, Jens Aggebo samt de to redaktører.

Særttrykket udgår kun til abonnenterne og er ikke i handelen, men interesserede kan købe hele udstillingskataloget ved henvendelse til Kunstnernes påskudstilling, Postbox 331, Århus.

Johannes L Madsen	Side 1
Gregers Nielsen	Side 2-3
Bjarne Sandstrøm	Side 3 th
Charlotte Strandgaard	Side 4
Vagn Steen	Side 5
Kristen Bjørnkjær	Side 6
Hans-Jørgen Nielsen	Side 7
Konjunktionaler adverbial bøjning	Side 7-8
Johannes L Madsen	
Charlotte Strandgaard	

DIGTE FOR EN DALER NUMMER 2 redigeres af Ole Birikund Andersen, Koll. 3, Århus C, Hans-Jørgen Nielsen, Borthigs-gade 12, Kbh. Ø, og Vagn Steen (ansvars-havende), Finsensgade 56, Århus N – og nummer to indeholder

LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST
LANDFASTLANDFASTLAND
FASTLANDFASTLANDFAST